

Program po dnevih

A. Mongolija, opisni program

Trasa poti: Ulaanbaatar - Bulgan in ShaPPa Naadam festival - jezero Khovsgol Nuur - jahanje v gorovju V in Z Tajge, prek prelaza Giglik - Renchinlkhumbé in depresija Darkhad - Moron - Ulaanbaatar

Mongolijo je potrebno doživljati počasi. Tako kot se premikajo nomadi, se bomo tudi mi – na konjih. Pa za to ni potrebno biti ekspert. Tudi začetniki bodo neizmerno uživali. In ja, seveda bo rit bolela. Še bolj zato, ker njihova sedla niso tako udobna kot naša.

Letimo v Ulaanbaatar, glavno mesto Mongolije, z mešanico kultur, običajev, predvsem pa arhitekture iz vse Mongolije: od tradicionalnih gerov (nomadskih šotorov, ki nam bodo velikokrat na poti nudili toplo zavetje pred zahrbtnim mongolskim "do kosti" mrazom), preko budističnih samostanov (Ganden), do neizbežne sovjetske in malo boljše modernejšé arhitekture. Obisk črnega trga, nakup vsega potrebnega za našo pot, sprehod do glavnega trga, v popoldanskem času pa predstavitev budizma v Mongoliji ob obisku samostana Ganden. Ulan Baatar si ogleđamo na začetku ali pa na koncu potovanja.

Po spoznanju budistične religije/folizofije in kako je ta prišla v Mongolijo sledi še spoznavanje življenja, običajev in kulture v bližini Bulgana, na širnih travnikih Mongolije. Naša vodička nas za dva dni popelje k sebi domov, kjer bomo doživeli najlepše in najbolj pristno druženje z domačini _____. Ti nam bodo pokazali, kako se lovi konje, kako se jih ujahava, kako se dela airak (fermentirano kobilje mleko), kako se molze kobile, kako se airak pije ;-), priredili bomo svoj mini ShaPPa nadaam festival, ki mu lokalci pravijo nadaam, in tako videli konjske dirke ter mongolsko rokoborbo. Za to priložnost bomo skuñali/spekli tudi kako kozo ali ovco, na njihov tradicionalni način (z vroćimi kamni). Malo pa se bomo čez dan učili tudi jahat, da bo kasneje lažje.

Z vožnjo nadaljujemo proti za mnoge najlepšemu delu Mongolije, proti jezeru Khovsgol. Na poti prespimo v Moronu (celodnevna vožnja). Naslednji dan 4 ure do jezera Khovsgol do vasi Khatgal in popoldne že začetek avanture s konji.

V prvih dneh treking na konju poteka ob čudoviti obali jezera Khovsgol, ko se bomo v idilićnem okolju počasi uvajali v nomadski način življenja in potovanja na konjih; ježa na sever je lahko naporna, a nagrada je spoznavanje z mongolskimi drućinami in njihovim načinom življenja. Ob poti bomo poiskali izvir mineralne vode »ćrna voda« (mongolsko »har os«) in ob priliki naskočili še kakšen dvatisočak.

Skoraj 14 dni bomo prebili na poti ob jezeru Khovsgol, preko prelaza in vasi Renchinlkhumbé ter po depresiji Darkhad v Tsagaannuurju, kjer bomo obiskali šamana in drućine, ki živijo v tipijih (podobni indijanskim šotorom). To je ljudstvo Tsataan in odprava k njim, v V del Taige, je prava mala raziskovalna tura (3-4 dni).

Mongolija, s konji

Ker so Tsaatani pravi nomadi, jih bo potrebno poiskati, saj nimajo stalnega prebivališča in po potrebi za hrano, ki jo potrebujejo severni jeleni, s katerimi živijo, premikajo svoj letni tabor. Izkusili bomo izvorni nomadski način življenja, spali v tipijih (šotorih iz koze), odšli na lov in se, upajmo, ponovno srečali s šamanstvom.

S konji se bomo do Khatgala vrnili preko drugega prelaza ali pa končali nekje na oni strani in se v Moron vrnili s kombiji (vse je odvisno od vremena, rek, ki lahko čez noč narastejo ter seveda otrplih riti in zmatranih nog).

Potovanje lahko podaljšaš z ogledom osrednje Mongolije in puščave Gobi ter se tako vrneš domov 13 dni kasneje - glej program [klasične Mongolije](#) za zadnjih 13 dni.

Nočitve: Spi se v hostlih (2x), pri domačinih v njihovih nomadskih šotorih - gerih (2 noči) in v lastnih šotorih, ki jih vzamemo na pot (vse ostale nočitve).

Prevozi: Prevažamo se z najetimi ruskimi ali korejskimi kombiji in lokalnimi šoferji, s po 7 potniki poleg šoferja. Jahaški del pa se jaha, ko ima vsak svojega konja.

Program priporočamo tistim, ki si želijo popotniškega načina odkrivanja sveta in bodo zmogli okoli 14 dni jahanja.

B. Mongolija s konji, program po dnevih

23 dni

1. let proti Mongoliji

2. prihod v Ulaanbaatar v zgodnjih jutranjih urah; na »Black market«, v samostan Ganden (budizem) in na glavni trg, zvečer na mongolski »oljukenit«, spimo v hostlu, na pogradih

3. premik preko Bulgana na »kmete«, h naši vodički, spimo pri lokalcih v gerih

4. spoznavanje življenja Mongolcev, jahanje konj, festival nadaam (dirka s konji, mongolska rokoborba), pojedemo eno ovco/kozy, pijemo fermentirano kobilje mleko (airak), probamo svizca, zvečer fešta

5. vožnja proti jezeru Khovsgol, na poti se ustavimo v Moronu, kjer spimo v gerih ali na tleh

6. premik naprej do Khatgala in vse do jezera, uredimo vse potrebno za najem konjev in prvi dan že odjahamo

7. ta dan začnemo z našo avanturo na konjih, jahanjem ob jezeru Khovsgol, preko prelaza, do vasi Renchinlkhumbe, pa do šamana, do severnih jelenov v predelu vzhodne tajge, pa potem nazaj preko prelaza ali pa z avti do Morona iz Renchinlkhumbeja

8. ježa ob jezeru, večino časa po ravnem in nezahtevnem terenu, ki ga izkoristimo za utrjevanje jahalne tehnike

9. ježa ob jezeru, po zahtevnejšem terenu, kjer se konjem ugreza vse do trebuha; obvezna je ježa v skupini, v spremstvu lokalnega vodiča; poslovili se bomo od spremljevalnih vozil - ruskih

Mongolija, s konji

---

kombijev

10.-12. ježo bomo nadaljevali rahlo na zahod in se odcepili od jezera Khovsghol, čez gorski prelaz Giglik, v fantastično dolino Darhat; zahtevna ježa, obvezno sledenje lokalnim vodnikom

13. ježa po dolini v depresijo Darhat nas bo pripeljala do vasi Rechinkhumbе, kjer si bomo privoščili večerjo v lokalni gostilni ter spanje v preprostem hostlu; tu se ponovno srečamo z našimi spremljevalnimi vozili

14.-16. ježa po nezahtevnem terenu v dolini Darhat, ko bomo poskušali najti šamana

17.-19. v teh dneh nas čaka edinstvena raziskovalna odprava v področje gorovja Vzhodne Taige, kjer živi ljudstvo Tsaatan; tu bomo potrebovali kar nekaj dni, da bomo dosegli njihov poletni tabor; na povratku nazaj iz gorovja in globoke divjine bomo dosegli majhno vasico Tsaagan Nur, kjer si bomo ob enkratnem vzdušju privoščili nekaj več od civilizacije

20. premik do Morona

21. vožnja do Ulaanbaatarja, prosto za ogled muzeja zgodovine, toplice, večerja, karaoke

22. let proti Evropi

23. smo doma

Opombe:

-program potovanja se lahko zaradi vremenskih sprememb deloma spremeni; za severni del Mongolije so značilne zelo ostre in nepredvidljive vremenske razmere (na prelazu nas lahko preseneti sneg);

-potovanje lahko podaljšaš z ogledom osrednje Mongolije in puščave Gobi ter se tako vrneš domov 11 dni kasneje.

Lista stvari

Lista stvari, ki jih je priporočljivo vzeti s seboj na potovanje po Mongoliji s konji (Jahanje po Mongoliji)

Na letalu je prostora za največ 20 kilogramov prtljage na osebo (plus osebna prtljaga). Na eventuelnih notranjih letih celo manj (do 15kg, kar je več, potrebna doplačila, pravtako za osebno prtljago). Zato skrbna priprava le najnujnejšega ni odveč. V pomoč ti podajamo listo potrebnih stvari, ki naj se znajdejo v nahrbtniku.

Odhajamo v edine mesece, ko je potovanje v Mongolijo temperaturno prijetno. A v Mongoliji je ponoči še vedno mraz in vsak dan se lahko uščije, celo zasneži. Temperature bodo okoli -10 do +20 stopinj. Pri spalni vreči raje ne šparaj preveč!

Pralni stroj je na voljo na začetku in na koncu poti (Ulaan Baatar)

Zlato pravilo: Spokamo za 3 dni, vmes peremo na roke, potem pa to nosimo en teden!

Mongolija, s konji

V nahrbtniku ali veliki potovalni torbi naj se znajdejo (nekaj od tega daj tudi nase):

- potni list z veljavno vizo (veljaven vsaj še 6 mesecev od datuma izstopa v Mongolijo), maestro/cirrus bančna kartica za vsak slučaj, keš v USD (ker jih bolje menjajo)
- zdravstveno zavarovanje v tujini
- en šotor na dve osebi
- zelo topla spolna vreča (»comfort zone« minus 10)
- ThermArest podloga in armaflex (napihljiva za udobje, armaflex pa zagotavlja izolacijo pri spanju)
- krožnik, vilice, nož, žlica in skodelica, saj bomo na poti velikokrat sami kuhali (in tudi pomivali, za kar bodo poskrbele dežurne ekipe)
- 1x dolge hlače
- 1x kavbojke ali jahalne hlače
- 3x srajce ali majice s kratkimi rokavi, 2x z dolgimi rokavi
- 7x spodnje perilo
- 1 par toplih rokavic, kapa in šal
- 5 parov nogavic (2 para volnenih do kolen bosta primerna tudi za jahanje)
- ženske: »jogbra« ali drugih primerna športna oprema
- kolesarske kratke hlače (nekaterim malo pomagajo)
- udobna obutev za hojo (pohodni čevlji ali športni čevlji) in teve za po taboru
- jahalni škornji ali visoki čevlji za jahanje, ki so zmaga v kombinaciji z usnjenimi gamašami do kolen
- čelada za jahanje (lahko tudi kolesarska); odločitev je vaša
- dobro oprema proti dežju: dežne hlače in jakna (palerina ali poncho nista primerna)
- dolgo toplo termo spodnje perilo za hladne noči
- termo pullover
- kopalke
- klobuk ali kapa s šiltkom proti soncu
- najmanj literska steklenica za vodo (usnjene torbice Bota so odlične za na sedlo)
- 5 juh (1paradižnikova, 1gobova, 3xgoveja/kurja), 5paštet (argeta, gavrilovič ipd), 1suha salama, 30 dag sira (ementalerja recimo), pol kile Cedevite, suho sadje – teh stvari tam ni in pridejo zelo prav!
- fotoaparatus in dodatne baterije za fotoaparatus
- svetilka (čelka)
- sončna očala
- extra očala ali kontakte leče za tiste, ki jih nosijo
- 5 velikih vreč za smeti, kamor spraviš spalna vrečo in druge stvari, ki jih je potrebno zasčititi pred dežjem oz naraslimi rekami, ki jih prečimo na konjih (v kolikor nimaš nepremočjive torbe ali nahrbtnika)
- rutka proti prahu
- brisača (tiste ta lahke popotniške so zakon – dobiš jih v trgovinah kot so Anapurna, K2, Iglu, Kibuba,...) in vlažilni robčki
- tablete za prečiščevanje vode za 30 litrov ali jodova tinktura (2-3%)
- toaleta: milo, zobna ščetka, zobna pasta, vrečka pralnega praška (30 dag), krema za sončenje (visok faktor), krema za suhe ustnice (vazelin),...
- medicinski paket (razdeliti na dve osebi): sprej proti komarjem (30% DEET-a), tablete

Mongolija, s konji

---

proti slabosti (ceste so res u k...), spitaderm sprej za razkuževati roke, antibiotiki (npr: ciprobay), aspirin, tablete proti driski (linex), proti zaprtju, vitaminski tableti, obliži, povoj, gaza, bivacin,...

- knjiga, i-pod, karte,...
- mobilni telefon lahko pustiš doma: Mobitel sicer dela pogosto, Simobil pa samo v Ulaan Baatarju
- še kaj, na kar smo morda pozabili in brez katerega ne moreš živeti

Tu je še kratek spisec ne tako nujnih, a uporabnih predmetov: jahalne torbe za sedlo, brezvodno milo, majhen daljnogled, ura z alarmom, žepni nož (daj v ta veliko prtljago, ne v ročno prtljago), mongolski slovar osnovnih besed.

Pusti doma predsodke, slabo voljo, tečne partnerje, uhane, zlate ogrlice, dragocene ure, lepe čevljuje, hlače zlikane na rob in ostale nepomembne reči. Ne pozabi pa na kup dobre volje in jeklene živce!

ShaPPa

Dobro je vedeti

Dobro je vedeti!

Pustolovska potovanja na konjih, v skupini, so lahko zelo zabavna. V našem programu lahko zagotovimo, da boste videli neverjetno pokrajino in čudovite ljudi. Prav tako vam lahko zagotovimo, da vas bo namočil dež, ožgalo sonce in da se boste ujeli v oblake prahu. To je narava tovrstnih potovanj, ki so že prave male avanture. To ni potovanje po Evropi, iz hotela v hotel, po urejenih cestah. To ni potovanje, kjer se lahko ob vremenskih nevšečnostih umakneš na toplo in suho.

Vodniki, ki jih uporabljamo v Mongoliji, so izkušeni in skrbni, seveda pa ne morejo napovedati, na kaj vse bomo naleteli. Pričakujte nepričakovano! Prinesite s seboj dobro opremo, potrpežljivost in smisel za humor.

Kaj je izlet s konji po Mongoliji?

To je jahanje po prostranstvih, gozdovih in po strmih poteh, kampiranje ponoči, spanje na tleh, kuhanje na odprtem ognju. Reke in jezera so vir vode za kopalnico, stranišča so pogosto diskretne skale (to je že luksuz). Medtem ko si mi prizadevamo za varnost in udobje nas vseh, se lahko piripeti, da se bomo kdaj znašli tudi v neprijetni situaciji, kot na primer: mraz, lakota, neudobje ob prečkanju narasle reke na konju.

Kdo, poleg ShaPPcev, kroji program?

Ko enkrat začnemo jahati po severnem delu Mongolije, je vsak dan naše poti v celoti odvisen od kupa nepredvidljivih razmer: vremenske razmere, narasle reke, stanje konj, lokacija Tsaatan tabora. Mi se bomo trudili, da sledimo poti in napisanemu programu, vendar moramo poskrbeti

Mongolija, s konji

---

da pridemo pravočasno in varno v Ulaan Baatar. Zato si pridržujemo pravico do morebitnih sprememb itinerarija.

Koliko jahanja in izkušenj potrebujem?

Izkušeni in kondicijsko pripravljene jahači gredo na naših izletih odlično skupaj z začetniki. Konja prilagodimo jahaču glede na njegove sposobnosti in mu tako omogočamo veliko svobode glede tega, kako, kdaj in kje se jezdi. Na tem potovanju ni naš cilj, da vztrajamo pri celodnevni ježi, saj imamo s seboj večino časa spremljevalno vozilo, ki vas lahko zapelje do kampa ob koncu dneva. Medtem, ko so osnove jahanja in izkušnje koristne in dobrodošle, pa imamo za začetnike (in ostale) prav to namensko uvajanje na travnikih okoli Bulgana in prvi dan ob jezeru Khovsgol. Jahanjska spretnost ni tako pomembna kot je pomemben odnos s konjem. Pomembno je, da se udobno počutite v bližini konja in uživate v jahanju.

Čelada da li ne? Kako varno je jahanje?

Čeprav nihče od vas ne bo zahteval čelade (v Mongoliji ni predpisa, ki bi vas kaznoval za jahanje brez čelade ;-), pa toplo priporočamo, da čelado uporabite in jo vzamete s seboj. Pa magari kolesarsko. Pomembno je, da vsak jahač oceni prednosti in slabosti svojega jahanja. Popolna varnost lahko postane točka v horizontu, zaklad pod koncem mavrice, neskončno iskanje, a z dodajanjem opreme in upoštevanjem pravil postaja jahanje vse udobnejše in varnejše. Pozorna ježa in sproščen jahač sta dva izmed najpomembnejših elementov varnega jahanja.

Kaj pa konji in sedla?

Jezdimo na lokalnih delovnih konjih, ki so glede na teren primerni za tako pot. Sedla so tradicionalne tibetanske, kitajske ali pa ruske izdelave (po želji lahko od doma vzamete/si izposodite svoje sedlo). Za tiste, ki še nikoli niso poizkusili ježe (ali pa je imajo zelo malo za sabo), priporočamo, da si pridobite nekaj izkušenj in ugotovite, ali boste uživali na konjskem hrbtu.

ShaPPa organizira Vikende na konjih, s hitrimi tečaji, ki jih vodi ena od naših vodnic, Urška Kolar in društvo Divja horda. Program najdeš na: [Vikendi na konjih](#). Po želji se lahko pogovorimo z vašim inštruktorjem, da bo razumel zahteve potovanja. Prav tako želimo slišati, da imate dober občutek na konju in da vas konjev ni strah.

Kakšna je posebnost mongolskih konjev?

Marsikje po svetu obravnavajo konje drugače kot v Mongoliji. Konji tu delajo in se ne obravnavajo kot domači ali pa hišni ljubljenci. Kar potrebujete vi, je občutek za ravnotežje. Morda malo v tolažbo: mongolski konji so nižje rasti in tako je občutek na njih tudi začetnikom takoj varnejši kot na kakem velikem žrebcu ali kobili (besede začetnika).

Cena letalske karte: Se spreminja glede na letališke pristojbine, razne dodatke, termin potovanja, čas rezervacije, čas plačila in glede na proste cenovne razrede na letih. Letalsko karto se vplača, ko je potovanje potrjeno, to pa je ob minimalnem številu prijavljenih oz. po vsakokratnih pogojih letalskega prevoznika.

Način potovanja: Je specifičen, saj vse stroške plačujemo na licu mesta. Cene stroškov, ki se jih plačuje na licu mesta, so tako informativnega značaja. Opozorili bi še na spremenljiva valutna razmerja, tudi EUR:USD.

Mongolija, s konji

Kako dodatno uporabno informacijo dobiš tudi na spletni strani: www.zdravinapot.si

Zemljevid eventuelnih bolj ali manj malaričnih področij v sami državi je na voljo na tej spletni strani: <http://cdc-malaria.ncsa.uiuc.edu/>